

**Градској управи Бор,
Одељењу за урбанизам, грађевинска комуналне, имовинско -
правне и стамбене послове**

**ПРЕДЛОЗИ И ПРИМЕДБЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ ЗА ПОТРЕБЕ
УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКЕ РАЗРАДЕ ПРИВРЕДНО - ИНДУСТРИЈСКОГ
КОМПЛЕКСА SERBIA ZIJIN BOR COPPER DOO BOR**

у оквиру Јавне презентације урбанистичког пројекта 19.2.- 26.2.2020.

ПРИМЕДБЕ:

1. Нема одлуке о изради урбанистичког пројекта,
2. Није поступљено по Водним условима ЈВП "Србијаводе" 8 тачке од 4.1 до 4.11. бр. 230 од 10.01. 2020. године.
3. Није поступљено по тачки 1.6 Решења Републичког завода за заштиту природе 03 бр. 020 - 3716/3 од 15. 01. 2020. године.
4. Није поступљено по тачки 3. Истог Решења која гласи "Пре усвајања пројекта, потребно је од Завода прибавити мишљење о испуњности услова из овог решења". Такве сагласности нема.
5. Није поступљено по тачки 2. Мишљења Одељења за привреду, друштвене делатности и заштиту животне средине - Канцеларије за заштиту животне средине бр. 501-282/3019 - III - 02 од 17.12.2019. године.
6. Није обављен рани јавни увид о чему је требало обавестити органе, организације и јавност,
7. Нема одлуке о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја.
8. Нема Извештаја о Стратешкој процени утицаја који је обавезна по чл. 35. Закона о заштити животне средине и Закону о стратешкој процени утицаја.
9. Није коришћена одговарајућа, релевантна литература: пројекти реконструкције топионице и изградње фабрике сумпорне киселине, процена утицаја на животну средину за овај пројекат са пратећим техничким студијама и документацијом, просторни план општине Бор, план генералне регулације градског подручја и др.
10. Део коришћене документације није релевантна јер није верификована од стране Министарства заштите животне средине или Скупштине града Бора: Извештај о безбедности SEVESO постројења и Краткорочни акциони план за смањење загађење ваздуха,
11. Нису узети у обзир емитери отпадних гасова са физичким и хемијским карактеристикама:
  - a) Емисија прашине са пресипних места при истовару и транспорту сировина од места истовара до сушача (град је у непосредној близини, са градском пијацом и услужним радњама),
  - b) Бај-пас димњак иза флеш пећи са кога се емитују гасови при заустављању и стартовању флеш пећи, а чија је висина у висини града,
  - c) Димњак за фугитивне гасове флеш пећи који је инсталиран иза џак - филтера (пројектом није предвиђена та локација нити такав димњак

- за који не постоји прорачун емисије и потребна висина),
- d) У табели 5. "Идејног решења пројекта повећања капацитета топионице бакра у оквиру комплекса Serbia Zijin Bor Copper d.o.o. Bor" се констатује да извор загађења отпадни гас из ФСФ, сумпордиоксид у количини од $1503142,9 \text{ g/m}^3$ (односно више од $1,5 \text{ t/m}^3$) а притом се не наводи укупна количина гаса. Толика количина сумпордиоксида која одлази у атмосферу није дозвољена нашим законодавством а и нигде у свету јер ће изазвати еколошку катастрофу,
  - e) Емисија фугнитивних гасова из конверторске хале је дата само као количина од 355143 g/m^3 (односно више од 355 kg/m^3) без података о томе где се емитује, физичким карактеристикама емитера (да ли ће то бити димњак, где које висине итд) или ће, као и сада избијати изнад крова на висини која је испод или у висини града,
  - f) Забрањено је, домаћим законодавством и строго кажњиво, намерно просипање опасних материја у животну средину, односно распршивање воденог раствора натријум хидроксида (опасне материје, трговачки назив "жива сода") изнад Топионице што се у овом документу наводи као ефикасна мера а у ствари то није јер према мерењима емисије од септембра до данас није дала никакве резултате.
  - g) Није урађен прорачун емисије лако испарљивих: арсена, цинка, олова из лонаца приликом хлађења лонаца са шљаком и њихова дисперзија. Из тих разлога идејним решењем, приликом реконструкције топионице, локација за хлађење је предвиђена јужно од топионице и фабрике сумпорне киселине. За садшњу локацију не постоји грађевинска дозвола нити студија о процени утицаја на животну средину те не може остати на том месту већ је треба изместити на раније предвиђеној локацији.
  - h) Приликом хлађења лонаца са шљаком долази до експлозије и пожара па је више пута морала да интервенише Јединица за ванредне ситуације округа. Није узет у обзир утицај ових експлозија на град који је у непосредној близини.
  - i) Није предвиђена изградња нове ФСФ већ реконструкција постојеће што може довести до чешћих застоја и повремене емисије високих концентрација сумпордиоксида и прашине из ФСФ и загађења животне средине што је и сада случај. Искуства из иностранства указују на опасност од експлозија због недовољног хлађења пећи и угрожавања безбедности запослених.

12. Није дата локација за складирање прашине из топионице која, према идејном пројекту, садржи арсен и представља опасну материју. Где ће се складирати, да ли у затвореном складишту или на отвореном простору?

13. Где ће бити пречишћаване отпадне воде електролитичке рафинације?

14. Како ће бити третирана где ће бити депонована флотацијска јаловина? Треба укладити урбанистички прјекат са решењима предвиђеним Процењом утицаја на животну средину реконструкције топионице и изградње нове фабрике сумпорне киселине.

15. Где ће бити депоније отпадног муља из постројења за третман отпадних вода?

16. Колика ће бити потрошња свеже воде и како ће се то одразити на Борско језеро које је предвиђено као туристички потенцијал значајан за одрживи развој овог краја?

17. Превидети зелену заштитну зону између града и индустријског комплекса и назначити је на картама урбанистичког пројекта.

18. Поред или на зиду који се гради поред индустријског круга предвидети изградњу или постављање зида са маховином ради смањења загађења ваздуха.

ЗАКЉУЧАК

1. Урбанистички пројекат није урађен у складу са Законом о заштити животне средине и Законом о процени утицаја на животну средину и није испоштована процедура за њихову припрему, израду и усвајање,

2. Није урађен Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину,

3. Нису уграђени услови дати од органа и организација,

4. Поновити процедуру доношења одлука о изради пројекта и Извештаја о стратешкој процени утицаја са садржајем предвиђеним законима и подзаконским актима, припреми и изради пројекта и извештаја.

5. Након израде Извештаја о стратешкој процени утицаја, уградњи решења из ње у урбанистички пројекат, поступању по прописаним условима од стране органа и организација спровођење процедуре њеног усвајања уз учешће јавности, могуће је усвојити урбанистички пројекат.

6. У овом тренутку не постоје законске могућности за усвајање урбанистичког пројекта.

Друштво младих истраживача Бор